

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย

๑. วัตถุประสงค์ของการมีกฎหมาย

พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งหวังให้การกู้ยืมเป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมแก่คู่สัญญา ไม่ให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบโดยวิธีการเรียกดอกเบี้ยในอัตราที่สูงหรือเรียกเอาประโยชน์อื่นใดนอกจากดอกเบี้ยเกินสมควร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว

๒. มาตรการสำคัญของกฎหมายที่กำหนดที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา

การกำหนดให้การกู้ยืมเงินที่เรียกดอกเบี้ยเกินอัตราหรือเรียกเอาประโยชน์อื่นใดเกินสมควรเป็นความผิดที่มีอัตราโทษทางอาญาเพื่อเป็นมาตรการเชิงป้องกันให้การกู้ยืมเงินเป็นไปอย่างเหมาะสม

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะประชาชนจะได้รับจากการมีกฎหมาย

ประชาชนย่อมได้รับประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้ในการอำนวยความสะดวกและคุ้มครองลูกหนี้จากกรณีที่เจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ให้กู้ใช้ฐานะของตนเอารัดเอาเปรียบลูกหนี้ผู้กู้โดยคิดดอกเบี้ยเกินอัตราสูงเกินสมควรหรือเรียกรับประโยชน์อย่างอื่นนอกเหนือจากดอกเบี้ย โดยกฎหมายฉบับนี้ทำให้เจ้าหนี้มีความรับผิดชอบทางอาญาได้

๔. ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย

๔.๑ รัฐไม่สามารถจัดหาแหล่งเงินทุนที่สามารถควบคุมอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายให้กับประชาชนได้ ทำให้ยังเกิดปัญหานี้ออกระบบที่เป็นความผิดตามกฎหมายฉบับนี้

๔.๒ ในความผิดเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา หรือเรียกเอาประโยชน์อื่นนอกจากดอกเบี้ยตามกฎหมายฉบับนี้ มักจะเป็นการปล่อยกู้ของผู้มีอำนาจในท้องถิ่นนั้นๆ ทำให้ผู้กู้ไม่กล้าให้ข้อมูลที่สำคัญกับเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์

๔.๓ ความผิดตามกฎหมายฉบับนี้มีการกำหนดอัตราโทษที่สูงเกินกว่าอำนาจของศาลแขวง ทำให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดมีความล่าช้าและไม่สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๔ กฎหมายฉบับนี้ไม่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้เนื้อหาของกฎหมายยังไม่ชัดเจนส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมาย

๕. สถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย

ข้อมูลของสำนักงานศาลยุติธรรมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ มีคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลทั้งราชอาณาจักรสำหรับข้อหาความผิดตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๕๖๐ ในศาลชั้นต้นจำนวน ๖,๒๒๔ คดี ศาลอุทธรณ์จำนวน ๘๑๒ คดี และในศาลฎีกาจำนวน ๔๖ คดี